

2. JURIIDILISTE ISIKUTE SÕIDUKITE LÄBISÕIT STATISTIKAAMETI ANDMETEL

Maanteetranspordiettevõtted vedasid autodega 2002.aastal 17,8 miljonit tonni kaupa, mis on ligi 26 % rohkem kui 2001.aastal.

2002.aastal veetud 17,8 miljonist tonnist kaubast langes välisvedude arvele 18 %. Sisevedudel kasvas veetud kaupade kogus üle 36%. Reisijaid veeti 2002.aastal ligi 171 miljonit, neist 585 000 välisreisidel. Vabariigis teenindatud reisijate arv vähenes aasta jooksul 0,6 % võrra.

Ettevõtete üldkogum on Eesti ettevõttereistri andmete alusel koostatud statistiline profiil, millesse kuuluvad majanduslikult aktiivsed ettevõtted.

Vaatluse objekt on ettevõtte kui juriidiline isik põhitegevusala järgi. Ettevõtte põhitegevusala määratakse Eesti majanduse tegevusalade klassifikaatori (EMTAK-i) järgi, kus muu maismaatranspordi tegevusala kood on 602, sealhulgas:

- 6021 — muu regulaarne maismaavedu;
- 6022 — taksovedu;
- 6023 — muu sõitjate maismaavedu;
- 6024 — kauba maanteevedu.

Riigi Statistikaameti transpordi- ja teenindusstatistika sektor kogub aruandevormi “Maanteetransport” abil andmeid munitsipaalettevõtelt ning teiste omandivormidega ettevõtelt, kus on üle 19 töötaja. Ülejäänud ettevõtete andmeid kogutakse valikvaatlusega. Statistilise aruandlusega haaratud transpordiettevõtete arvud ja esindatus üldkogumist on toodud tabelis 2.1.

Tabel 2.1

Statistilise aruandlusega haaratud transpordiettevõtete arv aastatel 1997 - 2002.

	1997	1998	1999	2000	2001	2002
Riiklik- ja munitsipaalettevõtte	14	9	6	6	6	6
Erafirma: töötajate arvuga üle 20	133	129	126	120	122	127
töötajate arvuga 10-19	40	51	48	45	44	45
töötajate arvuga 1-9	128	173	194	147	147	148
töötajate arvuga 0*	48	11	62	23	41	52
Kokku valimis	363	373	436	342	360	378
Üldse kokku	1219	1195	1577	1281	1461	1371
Väljavõtu %	29,8	31,2	27,6	26,6	24,6	27,6

* firma omanik ise tegutseb autojuhina

Alates 1.jaanuarist 1994.a. saadakse kaubaveo andmed valikvaatluse meetodiga. Statistilises profiilis oli 2002.a. 1371 kaubaveoga tegelevat ettevõtet, neist valimis 200 ehk 15 %. Sõitjatevedu bussiga (137 ettevõtet) ja taksovedu (39 ettevõtet) vaadeldakse kõikselt.

Riigi Statistikaameti 1995. - 2002.a. aruannete “Maanteetransport” alusel on leitud järgmised aasta keskmised läbisõidud (tabelid 2.2 ja 2.3).

1997.aastal oli 1996.aastaga võrreldes suurenenud aasta keskmine läbisõit:

- veoautodel 35,2 % võrra ja seda põhiliselt välisvedude arvel, Eestis kasvas veoautode läbisõit 10,3 % võrra;
- bussidel 7,9 % võrra, sh. Eestis 13,3 % võrra;

Tabel 2.2

Autotranspordi statistilise aruandluse tulemused

Näitaja	ühik	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1. KAUBAVEDU									
A. Ettevõtte käsutuses olevad majandus-, sõidu- ja eriautod									seda rühma ei uurita enam
Veeremi läbisõit									
Majandusautod kokku	tuh.km	9928	9556	6735	7040	5606	5810	6083	
sh. veoautod koos väikekaubaautodega	tuh.km	6362	5828	3963	4607	4078	3766	4331	
bussid	tuh.km	3566	3729	2771	2433	1529	2044	1751	
Sõiduautod	tuh.km	12428	14019	16664	17280	19391	18458	16857	
Muud (kaasa arvatud eriautod)	tuh.km	2440	2363	3026	2919	2195	1790	1902	
Keskmine nimestikuline arv:									
Majandusautod kokku	tk	645	562	436	376	295	334	272	
sh. veoautod koos väikekaubaautodega	tk	435	403	292	265	220	263	224	
bussid	tk	210	159	144	111	75	71	48	
Sõiduautod	tk	510	614	733	672	716	694	652	
Muud (kaasa arvatud eriautod)	tk	360	336	329	298	203	188	274	
Aasta keskmine läbisõit									
Majandusautod kokku	km	15393	17004	15446	18722	19005	17394	22363	
sh. veoautod koos väikekaubaautodega	km	14626	14461	13573	17384	18536	14320	19336	
bussid	km	16980	23450	19245	21918	20381	28783	36488	
Sõiduautod	km	24368	22832	22734	25714	27082	26597	25855	
Muud (kaasa arvatud eriautod)	km	6778	7032	9197	9796	10811	9521	6941	
B. Üldveod									
Veeremi läbisõit (kõik veoautod koos väikekaubaautodega)									
Kokku	tuh.km	166891	210644	251917	315250	315152	320243	354354	369631
sh. sisevedudel	tuh.km	90028	97879	95382	93646	90931	88665	79207	104727
välisvedudel	tuh.km	76863	112765	156535	221605	224221	231578	275146	264905
Ettevõtte kasutuses oleva koormaveeremi (veoautod, pikapid, furgoonid jms.) keskmine nimestikuline arv	tk	6998	7053	6198	6633	5703	5077	4961	5560
Aasta keskmine läbisõit									
Kokku	km	23848	29866	40645	47527	55260	63077	71428	66480
sh. sisevedudel	km	12865	13878	15389	14118	15944	17464	15966	18836
välisvedudel	km	10983	15988	25256	33409	39316	45613	55462	47644

Tabeli 2.2 järg

Näitaja	ühik	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
2. REISIJATEVEDU									
A. Regulaarveod bussidega									
Veeremi üldine läbisõit									
Kokku	tuh.km	92192	96748	101585	111282	104404	101995	109048	117089
sh. linnaliinid	tuh.km	33255	33866	34465	35624	35890	35600	35770	37749
maakonnaliinid	tuh.km	27302	31311	31098	30772	31331	31768	32201	36767
KAUGLIINID									
siseveod	tuh.km	26872	27702	32101	40582	32419	29377	34965	36102
välisveod	tuh.km	4762	3870	3922	4303	4765	5249	6112	6472
Keskmise nimestikuline busside arv	tk	1843	1909	1831	1843	1905	1821	1819	1975
Aasta keskmine läbisõit									
Kokku	km	50023	50680	55481	60381	54806	56010	59949	59286
sh. linnaliinid	km	18044	17740	18823	19329	18840	19550	19665	19113
maakonnaliinid	km	14814	16402	16984	16697	16447	17445	17702	18616
KAUGLIINID									
siseveod	km	14581	14511	17532	22020	17018	16133	19222	18280
välisveod	km	2584	2027	2142	2335	2501	2883	3360	3277
Eesti teedel	km	47439	48653	53339	58046	52305	53127	56589	56009
B. Muu (tellimus)vedu									
Veeremi üldine läbisõit									
Kokku	tuh.km	15288	16210	15894	17832	17507	21188	23169	19846
sh. välisveod	tuh.km	4729	5312	5886	6664	7801	8477	9250	6948
Eesti teedel	tuh.km	10559	10898	10008	11168	9707	12711	13919	12897
Keskmise nimestikuline busside arv	tk	343	1909	1831	1843	1905	1821	1819	1975
Aasta keskmine läbisõit									
Kokku	km	44570	8491	8680	9676	9190	11635	12737	10048
sh. välisveod	km	13787	2783	3215	3616	4095	4655	5085	3518
Eesti teedel	km	30783	5709	5465	6060	5095	6980	7652	6530
C. Reisijatevedu taksodega									
Üldine läbisõit	tuh.km	8864	6945	6397	8048	7316	9331	10494	10952
Keskmise nimestikuline taksode arv	tk	267	267	171	143	164	177	303	240
Aasta keskmine läbisõit	km	33197	26011	37410	56276	44611	52715	34664	45631

Tabel 2.3

Juriidiliste isikute sõidukite keskmised läbisõidud

Näitaja		ühik	1995	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002
1.	Veoad autod koos väikeautodega, muud ja eriautod *									
	Üldine läbisõit									
	Kokku	tuh.km	175693	218834	258906	322776	321424	325799	360587	369631
	sh. Eestis	tuh.km	98830	106070	102371	101172	97203	94221	85441	104727
	Keskmine nimestikuline arv	tk	7793	7792	6819	7196	6126	5528	5459	5560
	Aasta keskmine läbisõit									
	Kokku	km	22545	28084	37968	44855	52469	58936	66054	66480
	sh. Eestis	km	12682	13613	15013	14059	15867	17044	15651	18836
2.	Bussid									
	Üldine läbisõit									
	Kokku	tuh.km	111045	116687	120250	131547	123440	125226	133968	136935
	sh. Eestis	tuh.km	101554	107505	110442	120580	110875	111499	118606	123514
	Keskmine nimestikuline arv	tk	2396	2068	1975	1954	1980	1892	1867	1975
	Aasta keskmine läbisõit									
	Kokku	km	46346	56425	60886	67322	62344	66187	71756	69334
	sh. Eestis	km	42385	51985	55920	61709	55997	58932	63527	62539
3.	Sõidua autod koos taksodega **									
	Üldine läbisõit	tuh.km	21291	20964	23061	25327	26707	27789	27351	10952
	Keskmine nimestikuline arv	tk	777	881	904	815	880	871	955	240
	Aasta keskmine läbisõit	km	27402	23795	25510	31076	30349	31905	28640	45631

* 2002.a.alates ainult veoautod

** 2002.a. alates ainult taksod

- sõiduautodel ja taksodel 7,2 % võrra, sh taksodel 43,8 % võrra.

1998.aastal oli 1997.aastaga võrreldes suurenenud aasta keskmine läbisõit:

- veoautodel 18,1 % võrra ja seda jälle peamiselt välisvedude arvel. Eestis vähenes veoautode läbisõit 6,4 % võrra;
- bussidel 10,6 % võrra;
- sõiduautodel ja taksodel 21,8 % võrra, sh taksodel 50,4 % võrra.

1999.aastal oli 1998.aastaga võrreldes aasta keskmine läbisõit muutunud:

- veoautodel suurenenud 17,0 % võrra, sh Eestis 12,9 % ja välisvedudel 18,9 %;
- bussidel vähenenud 7,4 % võrra, sh Eestis 9,3 % võrra;
- sõiduautodel ja taksodel 2,3 % võrra, sh taksodel 20,7 % võrra.

2000.aastal oli 1999.aastaga võrreldes aasta keskmine läbisõit muutunud:

- veoautodel suurenenud 12,3% võrra, sh Eestis 7,4 ja välisvedudel 14,5 % võrra;
- bussidel suurenenud 6,2% võrra, sh Eestis 5,2% ja välisvedudel 14,3% võrra;
- sõiduautodel ja taksodel suurenenud 5,1% võrra, sh taksodel 18,2% võrra.

2001.aastal oli 2000.aastaga võrreldes keskmine läbisõit muutunud:

- veoautodel suurenenud 12,1% võrra, sh Eestis vähenenud 8,2% ja välisvedudel suurenenud 20,3 % võrra;
- bussidel suurenenud 8,4% võrra, sh Eestis 7,8% ja välisvedudel 13,4% võrra;
- sõiduautodel ja taksodel vähenenud 10,2% võrra, sh taksodel 34,2% võrra.

2002.aastal oli 2001.aastaga võrreldes keskmine läbisõit muutunud:

- veoautodel suurenenud 0,6% võrra, sh Eestis suurenenud 20,4% võrra ja välisvedudel vähenenud 5,5% võrra;
- bussidel vähenenud 3,4% võrra, sh Eestis 1,6% ja välisvedudel 17,4% võrra.

Vaadeldud kaheksa aastase perioodi vältel tuleb ilmsiks tendents, et statistikaga haaratavate sõidukite arv väheneb (tabel 2.4). Samal ajal on aga juriidilisele isikule kuuluvate sõidukite arv suurenenud. Seega ka väljavõtte protsent omab vähenemistendentsi ja seda kogu pargi kui ka kõigi sõidukiliikide lõikes. Sõiduautode valim on äärmiselt väike ja nende järgi järelduste tegemine ei ole võimalik. Seda väidet kinnitavad ka viimase 7 aasta jooksul esinenud aasta keskmise läbisõidu suured hälbed, mis muutuvad piirides 23,8 – 31,9 tuh. km, kusjuures viimase kolme aasta andmete põhjal võib täheldada teatud stabiliseerumist, v.a. taksod. Alates 2002.a. ei kogu Riigi Statistikaamet enam andmeid majandus-, sõidu- ja eriautode kasutamise kohta.

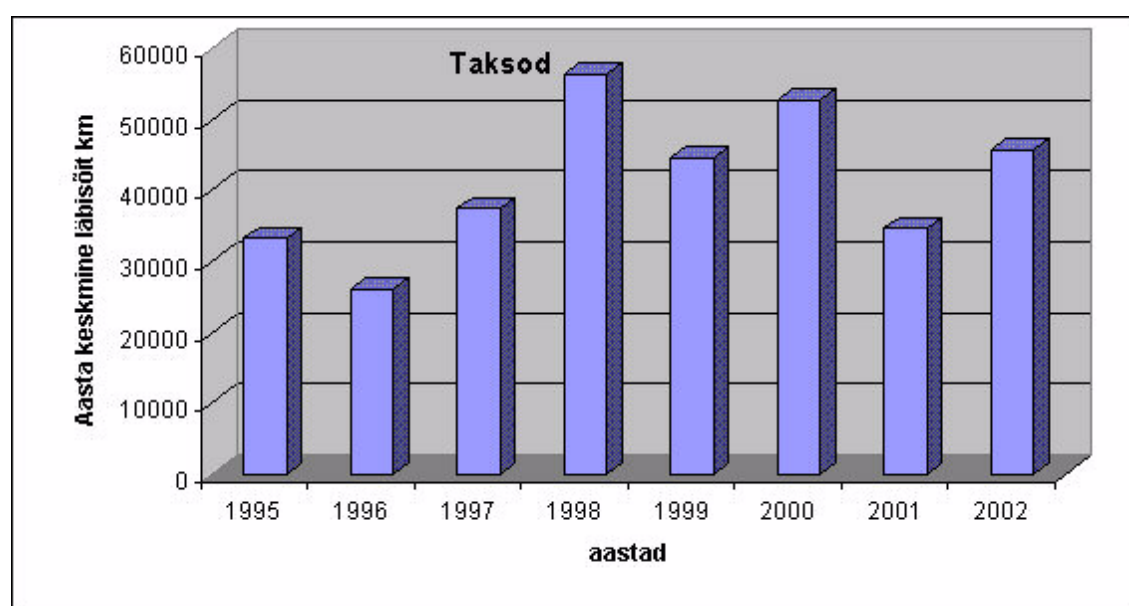
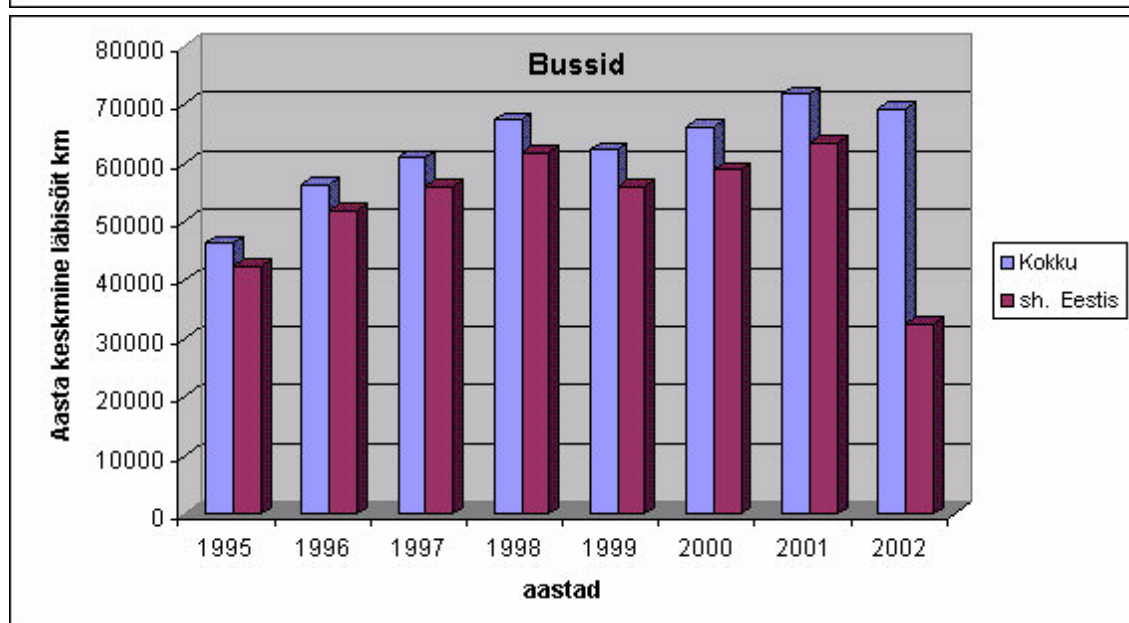
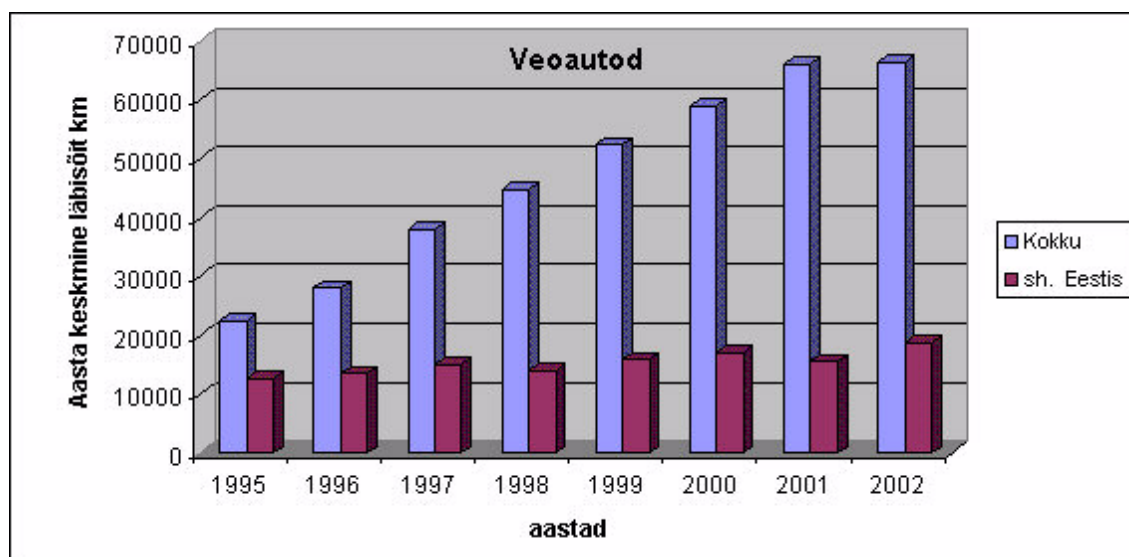
Veoautode (koos väikeautode, muude- ja eriautodega) aastane keskmine läbisõit on kasvanud 22,5 – 66,5 tuh. km-ni, seda põhiliselt välisvedude arvel. Eesti sisene läbisõit on muutunud oluliselt vähem 12,7 – 18,8 tuh. km.

Busside valim on püsinud suhteliselt stabiilsena. Juriidiliste isikute sõidukite aasta keskmise läbisõidu muutused aastatel 1995-2002 on esitatud joonisel 2.1.

Bussid on valimis suhteliselt hästi esindatud ja see on olnud nii läbi kõigi aastate. Busside aastane läbisõit on olnud ka suhteliselt stabiilsem kui veoautode oma, hälbides piirides 46,3 – 71,8 tuh. km (sh Eestis 42,4 – 63,5 tuh. km). Busside puhul on kõige selgem ka läbisõidu suurenemise tendents v.a 1998.a. ja 2002.aasta.

Statistikaga haaratud juriidiliste isikute sõidukite arv ja osatähtsus
vastavast sõidukiliigist 2002.a. kuni 1994.a.

Sõiduki liik	Statistikaga haaratud, tk	Sõidukipark, tk		Haaratud sõidukite osatähtsus, %	
		Kokku	sh. mitte-era	Kogu pargist	mitte-erapargist
2002					
Sõiduauto	240	400697	76442	0,06	0,3
Buss	1975	5306	4142	37,2	47,7
Veoauto	5560	80179	46916	6,9	11,9
Kokku	7775	486182	127500	1,6	6,1
2001					
Sõiduauto	955	407272	63548	0,2	1,5
Buss	1867	5542	4270	33,7	43,7
Veoauto	5459	80535	45975	6,8	11,9
Kokku	8281	493349	113793	1,7	7,3
2000					
Sõiduauto	871	463883	64963	0,2	1,3
Buss	1892	6059	4517	31,2	41,9
Veoauto	5528	82119	46708	6,7	11,8
Kokku	8291	552061	116188	1,5	7,1
1999					
Sõiduauto	880	458700	55865	0,2	1,6
Buss	1980	6196	4640	32,0	42,7
Veoauto	6126	81030	45737	7,6	13,4
Kokku	8986	545926	106242	1,6	8,5
1998					
Sõiduauto	815	450954	56229	0,2	1,4
Buss	1954	6306	4757	31,0	41,1
Veoauto	7196	80617	46579	8,9	15,4
Kokku	9965	537877	107565	1,9	9,3
1997					
Sõiduauto	904	427678	52460	0,2	1,7
Buss	1975	6457	4903	30,6	40,3
Veoauto	6819	76605	45037	8,9	15,1
Kokku	9698	510740	102400	1,9	9,5
1996					
Sõiduauto	881	406598	45419	0,2	1,9
Buss	2068	6829	5223	30,3	39,6
Veoauto	7792	71304	42271	10,9	18,4
Kokku	11084	484731	92913	2,3	11,9
1995					
Sõiduauto	777	383444	41291	0,2	1,9
Buss	2396	7009	5323	34,2	45,0
Veoauto	7793	65598	39805	11,9	19,6
Kokku	10966	456051	86419	2,4	12,7
1994					
Sõiduauto	1404	337812	35472	0,4	4,0
Buss	2379	6341	4764	37,5	49,9
Veoauto	9181	53734	32680	17,1	28,1
Kokku	12964	397887	72916	3,3	17,8

Joonis 2.1 Juuriidilise isiku sõiduki aasta keskmine läbisõit aastatel 1995 - 2002

